

YTTRANDE

2019-02-15

Dnr: S2018/04805/FST

Socialdepartementet
s.fst@regeringskansliet.se

Arbetslivsmuseernas Samarbetsråds yttrande avseende:

En arvsfond i takt med tiden – En översyn av regelverket kring Allmänna arvsfonden, SOU 2018:70

Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam) har tagit del av utredningen och vill här framföra några synpunkter angående utredningens Förslag till lag, 1 och 2 kap.

- 1) ArbetSam anser att ändamålsparagrafen 1 kap. 2 § är allt för begränsande och att den bör ändras till att omfatta alla åldersgrupper, men att barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning ska vara prioriterade målgrupper.
- 2) ArbetSam instämmer med kravet på att verksamheten ska vara både nyskapande och utvecklande för att kunna få stöd ur fonden är ottydligt och onödigt begränsande och att formuleringen nyskapande bör tas bort.
- 3) ArbetSam anser att det är bra att de föreslagna demokrativillkoren införs i lagen.

Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam) är Sveriges största museiförening med drygt 580 medlemsmuseer. Medlemmarna i föreningen rekryteras från orter över hela Sverige. ArbetSam har i samarbete med Arbetets museum identifierat 1 500 museianläggningar i Sverige. Driftsformerna för dessa museer är mycket varierade: enskilda föreningar, stiftelser, privatpersoner och företag som sköter den vardagliga driften. Ägandeförhållandena är minst lika mångfacetterade med föreningar, stiftelser, kommuner, företag och privatpersoner som ägare. Huvudparten av arbetslivsmuseerna drivs av ideella krafter.

Bakgrund

När Sverige industrialiserades fanns inte kapital att investera i ångmaskiner. Istället använde man sig av den billigare vattenkraften för att driva maskiner och produktionsutrustning. Sverige har därför, i motsats till exempelvis England, ett stort antal industriella anläggningar utanför städerna där vattenkraften varit en av lokaliseringfaktorerna. Utanför storstadsområdena har marktrycket inte varit lika stort och många värdefulla industrieanläggningar har därför bevarats åt eftervärlden. På dessa platser finns idag arbetslivsmuseer som på ett resurssnålt och hållbart sätt bevarar och befolkar dessa platser. Där berättar man historien om hur Sverige utvecklades från att vara ett jordbruksland till att bli en framgångsrik industrination. Industrisamhällets kulturarv berättar om hur industrialismen och de stora folkrörelserna i form av liberalism, frikyrklighet, nykterhet, kvinno rörelse och arbetarrörelse formade det moderna demokratiska Sverige.

Arbetslivsmuseerna berättar och levandegör historien genom arbete och vardag, ofta med maskiner och tekniska system i drift, men även om livet vid sidan av arbetet. Museernas huvudsakliga inriktning är att ur sina olika perspektiv bevara, bruka, och berätta om industrisamhällets kulturarv. Arbetslivsmuseernas samlingar är idag mycket omfattande. Man kan nog utan att överdriva konstatera att den största delen av bevarandet av industrisamhällets kulturarv vilar på ideella krafter.

Arbetslivsmuseerna har omkring 10 miljoner besök per år *.

Arbetslivsmuseerna har funnits med i Myndigheten för Kulturanalys officiella besöksstatistik från och med 2013. Det var ett viktigt steg för att få en rättvisare bild av totala antalet museibesök i Sverige.

* Rapport Man måste vara lite tokig 2001:1. Utgivare: Riksantikvarieämbetet.

Mikael Parr
Ordförande

Lovisa Almborg
Verksamhetsledare